

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

w sprawie **U. C.**

skazanej z art. 297 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. i in.

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Dariusza Kuberskiego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 30 stycznia 2025 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 25 stycznia 2024 r., sygn. akt IX Ka 106/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Staszowie

z dnia 27 listopada 2020 r., sygn. akt II K 111/16,

**uchyla zaskarżony wyrok w zakresie utrzymania w mocy pkt
XX, XXIV, XXXIII, XXXVII, XLIV oraz XXVII wyroku Sądu
Rejonowego w Staszowie i w tym zakresie przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach w
postępowaniu odwoławczym.**

Marek Pietruszyński Dariusz Kala Włodzimierz Wróbel

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Staszowie z dnia 27 listopada 2020 r. (sygn. akt II K 111/16) U. C. została uznana winną:

1. w punkcie XX - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XIII aktu oskarżenia, stanowiących występki z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i dwa przestępstwa, z których każde wyczerpuje znamiona z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
2. w punkcie XXI - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstw zarzucanych w pkt XIII aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 17.523,59 złotych na rzecz G. S.A. z siedzibą w W. (pkt XIII ppkt 2), oraz kwoty 21.110,26 złotych na rzecz P. S.A. z siedzibą w W. (pkt XIII ppkt 3);
3. w punkcie XXII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XIV aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. w punkcie XXIII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XV aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

5. w punkcie XXIV - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XVI aktu oskarżenia, stanowiących dwadzieścia jeden występków, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i przestępstwo z art. 270 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 3 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
6. w punkcie XXV - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstw zarzucanych w pkt XVI aktu oskarżenia;
7. w punkcie XXVI - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XVII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
8. w punkcie XXVII - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstw zarzucanych w pkt XVII aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 12.185,32 złotych na rzecz A. S.A. z siedzibą w W., jako następcy prawnemu S. z siedzibą w W.1;
9. w punkcie XXVIII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XVIII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
10. w punkcie XXIX - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XIX aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co na mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

11. w punkcie XXX - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XX aktu oskarżenia, stanowiących osiem występków, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i trzy przestępstwa, z których każde wyczerpuje znamiona z art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
12. w punkcie XXXI - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstw zarzucanych w pkt XX aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 15.799,62 złotych solidarnie z oskarżoną B. C. na rzecz B. z siedzibą w S. (pkt XX ppkt 2), kwoty 16.141,57 złotych na rzecz A. S.A. z siedzibą w W., jako następcy prawnemu M. S.A. z siedzibą w G. (pkt XX ppkt 7), kwoty 1.787,38 złotych solidarnie z oskarżoną B. C. na rzecz A. S.A. z siedzibą w W., jako następcy prawnemu M. S.A. z siedzibą w G. (pkt XX ppkt 8), oraz kwoty 5.000 złotych na rzecz A. S.A. z siedzibą w W., jako następcy prawnemu S. z siedzibą w J. (pkt XX ppkt 11);
13. w punkcie XXXII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXI aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
14. w punkcie XXXIII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k., za co na mocy art. 270 § 1 k.k. wymierzono jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
15. w punkcie XXXIV - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XXIII aktu oskarżenia, stanowiących sześć występków, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k., za co na mocy art. 19 § 1

- k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 1 roku pozbawienia wolności;
16. w punkcie XXXV - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXIV aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za co na mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
 17. w punkcie XXXVI - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXV aktu oskarżenia, stanowiącego występki art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
 18. w punkcie XXXVII - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XXVI aktu oskarżenia, stanowiących trzy występkę, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 270 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k., art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 120 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
 19. w punkcie XXXVIII - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstw zarzucanych w pkt XXVI aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 26.738,60 złotych solidarnie z oskarżoną B. C. na rzecz A. S.A. z siedzibą w W. , jako następcy prawnemu B. 1. S.A. z siedzibą w K. (pkt XXVI ppkt 2), oraz kwoty 13.872 złotych na rzecz Banku S.A. z siedzibą w W. , jako następcy prawnemu E. S.A. z siedzibą w W. (pkt XXVI ppkt 3);
 20. w punkcie XXXIX - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XXVII aktu oskarżenia, stanowiących cztery występkę, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., za co na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

21. w punkcie XL - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXVIII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., art. 275 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
22. w punkcie XLI - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstwa zarzucanego w pkt XXVIII aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 22.617,65 złotych solidarnie z oskarżoną B. C. na rzecz A. S.A. z siedzibą w W. , jako następcy prawnemu M. S.A. **z siedzibą w G. ;**
23. w punkcie XLII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXIX aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
24. w punkcie XLIII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXX aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., art. 276 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
25. w punkcie XLIV - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXXI aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k., za co na mocy art. 270 § 1 k.k. wymierzono jej karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;
26. w punkcie XLV - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XXXII aktu oskarżenia, stanowiących dwa występkę, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;

27. w punkcie XLVI - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XXXIII aktu oskarżenia, stanowiących dwa występki, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 297 § 1 k.k., za co na mocy art. 297 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
28. w punkcie XLVII - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXXIV aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 270 § 1 k.k. i art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
29. w punkcie XLVIII - popełnienia czynów zarzucanych jej w pkt. XXXV aktu oskarżenia, stanowiących trzy występki, z których każdy wyczerpuje znamiona z art. 286 § 1 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
30. w punkcie XLIX - na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej tytułem środka karnego obowiązek naprawienia szkody w zakresie przestępstwa zarzucanego w pkt XXXV aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 333,35 złotych na rzecz G. Sp. J. D., R. z siedzibą w K.;
31. w punkcie L - popełnienia czynu zarzucanego jej w pkt. XXXVI aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 275 § 1 k.k., art. 297 § 1 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono jej karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, po 20 złotych każda stawka;
32. w punkcie LI - na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wobec oskarżonej w punktach XIX, XX, XXII, XXIII, XXIV, XXVI, XXVIII, XXIX, XXX, XXXII, XXXIII, XXXIV, XXXV, XXXVI, XXXVII, XXXIX, XL, XLII, XLIII, XLIV, XLV, XLVI, XLVII, XLVIII, L wyroku i w ich miejsce orzeczono karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
33. w punkcie LII - na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i art. 33 § 3 k.k. połączono kary grzywny orzeczone wobec oskarżonej

- w punktach XX, XXIV, XXVI, XXVIII, XXX, XXXII, XXXVI, XXXVII, XL, XLV, XLVIII,
34. w punkcie LIII - na podstawie art. 41 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej w związku ze skazania za czyn opisany w punkcie XLIII wyroku (punkt XXX aktu oskarżenia), zakaz zajmowania stanowisk w urzędach skarbowych, urzędach celno-skarbowych, izbach administracji skarbowej przez okres 2 lata;
35. w punkcie LIV - na podstawie art. 43b k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonej środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie jego treści na stronie internetowej Sądu Rejonowego w Staszowie przez okres 30 dni;

Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 25 stycznia 2024 r. (sygn. akt IX Ka 106/22) zmienił wyrok Sądu I instancji w ten sposób, że ustalił, iż obowiązek naprawienia szkody określony w punkcie XXXI ppkt b i punkcie XXXVIII ppkt a ciąży solidarnie na oskarżonej i innej osobie. W pozostałej części wyrok utrzymano w mocy.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł obrońca skazanej, zarzucając wyrokowi:

*„1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy wyroku skazującego **U. C.** za popełnienie czynu przypisanego w pkt XXIV wyroku (pkt 2 XVI ust. 10 opisu czynu w wyroku) oraz XXXIII wyroku (pkt. 2 XXII opisu czynu w wyroku) Sądu Rejonowego w Staszowie z dnia 27 listopada 2020r. w sprawie o sygnaturze akt II K 111/16, pomimo istnienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci dwukrotnego skazania oskarżonej w jednym wyroku za ten sam zarzucony czyn, co stanowi bezzwzględną przyczynę odwoławczą;*

*2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., polegające na utrzymaniu w mocy wyroku skazującego **U. C.** za popełnienie czynu przypisanego w pkt XXXVII (pkt. 2 XXVI ust. 2 opisu czynu w wyroku) oraz XLIV wyroku (pkt. 2 XXXI opisu czynu w wyroku) Sądu Rejonowego w Staszowie z dnia 27 listopada 2020r. w sprawie o sygnaturze akt II K 111/16 pomimo istnienia negatywnej przesłanki procesowej w postaci*

dwukrotnego skazania oskarżonej w jednym wyroku za ten sam zarzucony czyn, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą;

3. *rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez błędną wykładnię i w konsekwencji niezastosowanie art. 4 § 1 k.k. in fine i orzeczenie wobec oskarżonej obowiązków naprawienia szkód, przy ustaleniu, że szkody wyrządzone przez oskarżoną obejmują oprócz rzeczywiście wypłacanych oskarżonej kwot dodatkowo należne bankowi kwoty z tytułu prowizji, odsetek dyskontowych i kosztów zastępstwa procesowego w toku postępowania cywilnego, a wysokość naprawienia szkody została pomniejszona o wartość kwot wpłaconych przez oskarżoną, gdy tymczasem na gruncie obowiązującej w dacie czynu ustawy karnej wysokość szkody wyrządzonej działaniem przestępnym ograniczona była do szkody rzeczywistej i nie mogła uwzględniać utraconych korzyści, co miało wpływ na treść rozstrzygnięcia o środkach karnych- w tym zakresie orzeczonego obowiązku naprawienia szkody wobec oskarżonej*

4. *rażącą obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść wyroku, a to art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz zw. z art. 198 § 1 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. poprzez:*

a) dokonanie pozornej kontroli instancyjnej skarżonego wyroku Sądu I instancji, bez wnikliwego rozpoznania zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy U. C. , z poprzestaniem na zacytowaniu w uzasadnieniu skarżonego wyroku II instancji fragmentów uzasadnienia Sądu I Instancji (będących w dużej mierze tożsamym z uzasadnieniem aktu oskarżenia) i z całkowitym pominięciem (przemilczeniem) dowodów przeciwnych, a mianowicie:

zaniechaniem odniesienia się przez Sąd odwoławczy do wszystkich zarzutów podniesionych przez obrońcę U. C. , przejawiające się brakiem rozpoznania zarzutów z pkt 1 oraz 3 apelacji obrońcy U. C. , z poprzestaniem w tym zakresie na przytoczeniu ogólnych tez ze stanowisk judykatury w zakresie interpretacji art. 7 k.p.k., co skutkowało brakiem dostrzeżenia, iż ustalenia poczynione przez Sąd I instancji pozostają w sprzeczności z opinią biegłego z zakresu badania dokumentów (opinia porównawcza pisma), które to naruszenia skutkowały powieleniem przez Sąd II instancji błędnego stanowiska Sądu meriti, iż U. C. dokonała sfalszowania podpisów pod dokumentami w postaci umowy kredytu

gotówkowego, wniosku o udzielenie kredytu, karcie informacyjnej i kalendarzu spłat choć z treści opinii biegłego wynika, że podpisy te nie należą do U. C. , lecz mogła je nakreślić K. Ł. ; zaniechaniem odniesienia się przez Sąd odwoławczy do wszystkich zarzutów podniesionych przez obrońcę U. C. , przejawiające się brakiem rozpoznania zarzutu z punktu 6 z poprzestaniem w tym zakresie na przytoczeniu ogólnych tez ze stanowisk judykatury w zakresie interpretacji art. 415 k.p.k., a polegającym na utrzymaniu w mocy orzeczeniu środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w zakresie przestępstw zarzucanych w pkt XVII aktu oskarżenia, poprzez zapłatę kwoty 12.185,32 (dwanaście tysięcy sto osiemdziesiąt pięć 32/100) złotych na rzecz A. S.A. z siedzibą w W. , jako następcy prawnemu S. z siedzibą w W.1, gdzie nie orzeka się takiego obowiązku, jeżeli roszczenie wynikające z popełnienia przestępstwa jest przedmiotem innego postępowania albo o roszczeniu tym prawomocnie orzeczono, w szczególności, że w uzasadnieniu aktu oskarżenia wskazano kwoty z tytułu opłat egzekucyjnych i kosztów procesu, nadto orzeczono środek wyłącznie w stosunku do U. C. .”

Obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach, w części dotyczącej U. C. i uchylenie utrzymanego wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach w mocy wskazanego wyroku Sądu Rejonowego w Staszowie w części w jakiej dotyczy oskarżonej U. C. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Zasadne okazały się zarzuty nr 1 i 2 kasacji, jednak odczytane nie według ich sformułowania w petitum kasacji, ale w optyce jej uzasadnienia, jako de facto dotyczące rażącego naruszenia standardu kontroli odwoławczej w odniesieniu do zarzutu apelacyjnego naruszenia art. 11 k.k. (podniesionego w pkt 5 i 15 apelacji) Podobnie zasadny okazał się zarzut nr 4. W pozostałym zakresie kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym.

W swojej apelacji w jej pkt 5 i 15 obrońca sygnalizował, że podrobienie dokumentów (zaświadczeń o zatrudnieniu) i ich użycie w poszczególnych instytucjach finansowych spełniało przesłanki tożsamości czynu, a mimo to, Sąd I

instancji skazał oskarżoną odpowiednio za dwa osobne przestępstwa. Zarzut ten nie został jednak prawidłowo rozpoznany przez Sąd odwoławczy. Ten, dość lakonicznie wskazał, że w obu przypadkach Sąd Rejonowy w pełni zasadnie przyjął za własny opis czynów oraz ich kwalifikację prawną, zawarte w akcie oskarżenia. Okoliczność ta, w ocenie Sądu Odwoławczego, miała kluczowe znaczenie dla oceny zasadności podniesionych w apelacji zarzutów. Prokurator, formułując akt oskarżenia, wyraźnie zarzucił oskarżonej popełnienie dwóch odrębnych czynów, o różnych kwalifikacjach prawnych – zarówno w odniesieniu do zdarzeń związanych z kredytem w M.1. (pkt XVI ppkt 10 i XXII a/o), jak i zdarzeń związanych z osobą J. C. i kredytem w B. 1. (pkt XXVI ppkt 2 i XXXI a/o). Skoro ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy dawały podstawę do uznania, że oskarżona dopuściła się zarówno podrobienia dokumentów, jak i ich wykorzystania w celu wyłudzenia kredytu, to Sąd Rejonowy, zdaniem Sądu odwoławczego był zobligowany do przypisania jej popełnienia obu tych przestępstw i wymierzenia kar jednostkowych za każde z nich.

Nie przesądzając na tym etapie, czy w istocie do czynienia mamy w sprawie z odrębnymi czynami czy też z tożsamością czynów lub czynem ciągłym (w obu przypadkach), takie potraktowanie apelacji obrony nie spełniało standardu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Sąd poprzestał na nic nie tłumaczącym w istocie stwierdzeniu, że Sąd I instancji przyjął za swoje ustalenia prokuratora z aktu oskarżenia, więc skazanie jest prawidłowe. Nie pochylił się w ogóle nad zagadnieniem tożsamości czynów i nie przeniósł tego typu rozważań prawnych na realia faktyczne niniejszej sprawy. Dopiero, gdyby Sąd odwoławczy uzasadnił, dlaczego pogląd prawny wyrażony przez Sąd I instancji był prawidłowy, a zarzuty apelacyjne nie, oraz dlaczego ustalenia Sądu meriti nie zostały skutecznie zakwestionowane w apelacji – możliwe byłoby uznanie, że w sposób rzetelny rozpoznał apelację w tym zakresie. Nawet w odpowiedzi na kasację Prokurator nie miał wątpliwości, że w istocie w obu przypadkach chodziło o te same zaświadczenia (osoba na nich widniejąca i data wydania).

W odniesieniu do zarzutu związanego z nieprawidłową kontrolą odwoławczą dotyczącą zarzutu nr 6 apelacji – rację ma skarżący, że Sąd w istocie nie odniósł się praktycznie w ogóle do niego. W uzasadnieniu odnaleźć można jedynie lakoniczne stwierdzenie, że „[a]naliza akt sprawy, w tej części, nie dała podstaw do ustalenia

tożsamości roszczenia oraz tożsamości podmiotowej, które to byłyby przeszkodą do nakładania obowiązku naprawienia szkody, a należy podkreślić, iż istnieje, w tej kwestii, zasadnicza różnica między umową pożyczki a innym produktem finansowym, np. kredytem.” Trudno uznać to za rozpoznanie zarzutu, co do jego meritum. Zwłaszcza, że Sąd odwoławczy nie wskazuje z jakich ustaleń (i przez kogo uczynionych) wynikają przedstawione przez niego tezy o bezzasadności zarzutu.

Podobnie, jako rażące naruszenie standardu kontroli odwoławczej należy odnieść się do rozpoznania zarzutu nr 3 apelacji, w której skarżący podnosił, że „w uzasadnieniu aktu oskarżenia (pkt XIII) wskazano, że podpisy pod umową kredytu gotówkowego, wniosku o udzielenie kredytu, karcie informacyjnej i kalendarzu spłat nie należą do U. C. - jak wskazuje to opinia biegłego z zakresu badania dokumentów - lecz mogła je nakreślić K. Ł. .” Sąd odwoławczy wskazał jedynie, że „(...) ocena dowodów osobowych, depozycji świadków, którzy z różnych względów przyjmowali w sprawie określone postawy - zaprzeczania, niepamięci, próby przedstawienia siebie w korzystniejszym świetle- powiązana została z oceną dowodów z opinii biegłych z zakresu grafologii. Oczywistym również jest, iż opinie, ich wnioski końcowe, prezentują różny stopień kategoryczności, ale, w realiach sprawy, Sąd przekonywująco wskazał na ile owe opinie istotne są dla czynienia ustaleń faktycznych.” Z uzasadnienia nie wynika w zasadzie nic, co mogłoby w minimalnym nawet stopniu ukazywać apelującemu, dlaczego jego zarzuty nie spotkały się z aprobatą.

Z uwagi na fakt, że część czynów zarzuconych U. C. , co do których kasacja okazała się zasadna, przypisano oskarżonej w wyroku Sądu I instancji w ramach czynów ciągłych (art. 12 k.k.) lub ciągów przestępstw (art. 91 k.k.), należało uchylić zaskarżony wyrok w odniesieniu do tych punktów wyroku Sądu I instancji, w których czyny te zostały ujęte. Nie jest bowiem możliwe na etapie kasacyjnym, z uwagi na treść apelacji, uchylenie wyroku tylko w zakresie skazania za zachowania, które zostały uznane za część czynu ciągłego (czy ciągu przestępstw). Zwrócić należy uwagę także na to, że z uwagi na uchylenie zaskarżonego wyroku wyłącznie w odniesieniu do konkretnych czynów ujętych w poszczególnych punktach wyroku Sądu I instancji, upada także orzeczenie w zakresie odszkodowania związanego z

tymi czynami. W pozostałym jednak zakresie rozstrzygnięcie o naprawieniu szkody pozostaje w mocy.

Należało orzec jak w sentencji.

Marek Pietruszyński Dariusz Kala Włodzimierz Wróbel

[SOP]

[a.ł.]